

Sygn. akt VII S 1/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VII Wydział Gospodarczy:

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leszek Ciulkin

Sędziowie: SO Julita Uryga

SO Maciej Głos

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2016 roku w Białymstoku

na posiedzeniu niejawnym

skargi M. K.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Białymstoku

na przewlekłość postępowania w sprawie sygn. akt VIII GNc 1827/15 (aktualnie VIII GNs 3/15) Sądu Rejonowego w Białymstoku

z wniosku M. K.

z udziałem M. O.

o zniesienie współwłasności (podział majątku spółki cywilnej)

Postanawia:

I. Stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie sygn. akt VIII GNs 3/15 Sądu Rejonowego w Białymstoku.

II. Przyznać skarżącemu M. K. od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Białymstoku kwotę 4.000 zł (cztery tysiące złotych).

III. Oddalić skargę w pozostałej części.

IV. Zwrócić M. K. kwotę 100 zł (sto złotych) uiszczonej opłaty od skargi.

SSO Julita Uryga SSO Leszek Ciulkin SSO Maciej Głos

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. K. złożył w dniu 8 marca 2016 r. skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o zniesienie współwłasności (podział majątku spółki cywilnej) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Białymstoku pod sygnaturą VIII GNs 3/15 (dawniej: VIII GC 1827/15). Domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania oraz zasądzenia na swoją rzecz od Skarbu Państwa kwoty 20.000 zł wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 20 maja 2015 r. złożył do Sądu Rejonowego w Białymstoku pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym. Podniósł, że nie otrzymywał żadnej korespondencji z sądu, wysyłanej na wskazany przez niego adres i dopiero w miesiącu lipcu telefonicznie uzyskał informację od pracownika Biura Obsługi Interesanta

o konieczności uzupełnienia brakującej opłaty od pozwu. Skarżący w dniu 31 lipca 2015 r. uiścił brakującą opłatę. Następnie 18 sierpnia 2015 r. został telefonicznie poinformowany o wydaniu zarządzenia o zwrocie pozwu, pomimo iż uzupełnił opłatę. W konsekwencji skarżący złożył wniosek o niezwracanie pozwu i wskazał nowy adres do korespondencji. Postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. Sąd Rejonowy zmienił tryb postępowania z procesowego na nieprocesowy. W dniu 3 listopada 2015 r. skarżący ograniczył powództwo w związku z dokonaniem częściowej zapłaty przez uczestniczkę postępowania. Pomimo upływu 10 miesięcy sprawa nie została przez Sąd rozstrzygnięta, a w tym czasie uczestniczka postępowania wyzbywa się swojego majątku, co naraża go na poważne konsekwencje w szczególności finansowe.

Prezes Sądu Rejonowego w Białymstoku wniósł o oddalenie skargi w całości. Podał, że w niniejszej sprawie nie doszło do jakiegokolwiek przewlekłości postępowania. Wszelkie czynności były realizowane sprawnie, niezwłocznie i stosownie do możliwości wynikających z dużego obciążenia sprawami w Sądzie Rejonowym w Białymstoku oraz wymiaru czynności orzeczniczych w VIII Wydziale Gospodarczym poszczególnych sędziów referentów. Podniósł także, że przedmiotowa sprawa wymagała rozstrzygnięcia kilku kwestii wypadkowych tj. uzupełnienia braku formalnego, decyzji w sprawie zwrotu pozwu, czy też zmiany trybu procedowania, co wiązało się nieuchronnie z wydłużeniem czasu rozpoznawania sprawy. Okres rozpoznania sprawy tłumaczy także konieczność doręczania korespondencji skarżącemu na nowy wskazany przez niego adres a okolicznością niezależną od Sądu były początkowe problemy z doręczaniem korespondencji skarżącemu na wskazany przez niego adres.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

jak wynika z akt sprawy VII GC 1827/15 w dniu 20 maja 2015 r. do Sądu Rejonowego w Białymstoku XI Wydział Cywilny wpłynął pozew skarżącego przeciwko M. O. (k. 4). W dniu 22 maja 2015 r. sprawę przekazano zgodnie z właściwością do VIII Wydziału Gospodarczego i przydzielono do referatu sędziego, który w wydziale orzeka na ½ etatu.

Z uwagi na brak formalny pozwu M. K. zarządzeniem z dnia 25 maja 2015 r. został wezwany do uiszczenia brakującej opłaty od pozwu. Korespondencja z wezwaniem do uzupełnienia braku wysłana na wskazany przez skarżącego w pozwie adres, wróciła w dniu 9 lipca 2015 r. z adnotacją doręczyciela „zwrot, nie podjęto w terminie”. W dniu 15 lipca 2015 r. sprawę do dalszych decyzji przedstawiono sędziemu referentowi (k. 44). W okresie od 18 czerwca 2015 r. do 14 lipca 2015 r. sędzia referent korzystał kolejno z: urlopu okolicznościowego, zwolnienia lekarskiego na opiekę nad członkiem rodziny oraz urlopu wypoczynkowego. Po zakończeniu urlopu wypoczynkowego w dniu 17 lipca 2015 r. podjął decyzję co do korespondencji - złożył ją do akt ze skutkiem doręczenia na dzień 3 lipca 2015 r. (k. 44) oraz zarządził zwrot pozwu (k. 46). Korespondencja zawierająca zarządzenie nie została przez adresata podjęta w terminie i złożono ją do akt ze skutkiem doręczenia na dzień 19 sierpnia 2016 r. Zarządzenie to uprawomocniono w dniu 27 sierpnia 2015 r. (k. 50).

W dniu 31 lipca 2015 r. M. K. uzupełnił opłatę sądową od pozwu o kwotę 1.612 zł (k. 47). Wobec uprawomocnienia się zarządzenia z dnia 17 lipca 2015 r. przewodniczący wydziału zdecydował o zakresie numeru sprawy VIII GC 1064/15 i wpisania jej pod kolejny numer VIII GC 1827/15. Tym samym dzień zainicjowania postępowania sądowego przesunął się na dzień 31 lipca 2015 r. Od dnia 14 sierpnia 2015 r. do 13 września 2015 r. sędzia referent korzystał z urlopu wypoczynkowego, następnie w dniu 30 września 2015 r. wydał postanowienie, zmieniające tryb postępowania z postępowania procesowego na nieprocesowe, które uprawomocniło się w dniu 5 grudnia 2015 r. (k. 53).

Od dnia 23 grudnia 2015 r. sprawę przydzielono do referatu innego sędziego. Następnie w związku z ustaleniem zakresu czynności orzeczniczych tego sędziego wyłącznie w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału z dnia 3 marca 2016 r. sprawę przekazano do referatu kolejnego sędziego (k. 64), który w dniu 7 marca 2016 r. wydał zarządzenie o dalszym biegu sprawy (doręczeniu odpisu pism uczestnicze wraz z zobowiązaniem do złożenia odpowiedzi na wniosek) (k. 65). Od dnia 14 marca 2016 r. akta sprawy znajdują się w Sądzie Okręgowym w Białymstoku w związku z rozpoznawaniem skargi.

W aktach sprawy na dzień rozpoznania skargi brak jest wiadomości o doręczeniu uczestnicze postępowania odpisu wniosku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.2004.179.1843) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2).

Ocena czy zaistniała przewlekłość jest względna i zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przedłużających się, przy czym przewlekłość nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Ustalenie zaistnienia przewlekłości stanowi zatem wypadkową czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podjęcia działań zgodnych z przepisami przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Jedynie nadmierne odstępstwa od czasu koniecznego do wykonania określonych czynności - w przypadku obiektywnej możliwości ich podjęcia- mogą być uznane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki o jakim mowa w ustawie (por. postanowienia: Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 maja 2015 r. II S 26/05; Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 28 września 2005 r. II S 19/05). Nie każda jednak zwłoka w załatwieniu sprawy może być przyczyną przewlekłości, lecz tylko zwłoka nieuzasadniona, nie znajdująca usprawiedliwienia w realiach konkretnej sprawy i podjętych w jej trakcie przez sąd czynności. Chodzi o takie opóźnienia, które stanowią nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i zrealizowania wymaganych procedur.

Przechodząc do oceny w świetle powyższych kryteriów i uwag, zasadności wniesionej skargi, należy zgodzić się, że w niniejszej sprawie doszło do przewlekłości postępowania.

W przedmiotowej sprawie skarżący nie wskazał w jakim konkretnie momencie, w jego ocenie doszło do przewlekłości postępowania, jedynie wskazywał, iż od momentu wniesienia pisma inicjującego postępowanie do chwili wniesienia skargi minęło już 10 miesięcy a sprawa nie została rozstrzygnięta w sposób gwarantujący mu zaspokojenie roszczenia. Analiza akt sprawy wskazuje, iż początkowo Sąd Rejonowy podejmował niezbędne czynności w sprawie w odstępach czasu uzasadnionych normalnym tokiem czynności. Rozstrzygał kilka kwestii wpadkowych tj. odniósł się do braku formalnego, zarządził zwrot pozwu, zmienił tryb procedowania, co przez wzgląd na konieczność doręczenia orzeczeń, a następnie ich uprawomocnienia w sposób nieuchronny wiązało się z upływem czasu. Również w korzystaniu przez sędziego referenta z urlopów nie sposób znaleźć uchybienia. Sąd ten podejmował czynności sprawnie, bez zbędnej zwłoki. Mając na uwadze, że Sąd w tym samym czasie prowadzi wiele postępowań, należy uznać, że taka częstotliwość podejmowania czynności jest prawidłowa. Wobec powyższego brak jest podstaw do twierdzenia, że w okresie do 5 grudnia 2015 r. Sąd dopuścił się przewlekłości postępowania.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w dalszym toku postępowania doszło do jego przewlekłości. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę na niczym nieuzasadnioną beczynność Sądu, która miała miejsce

bezpośrednio po uprawomocnieniu się postanowienia o zmianie trybu procedowania i przekazania sprawy do referatu innego sędziego. W okresie od 6 grudnia 2015 r. do 7 marca 2016 r. w sprawie nie podjęto żadnych czynności zmierzających do jej rozstrzygnięcia, w tym nie wyznaczono terminu posiedzenia i nie doręczono odpisów pism uczestniczące postępowania.

Należy zauważyć, że także Prezes Sądu Rejonowego w Białymstoku nie znalazła żadnych argumentów merytorycznych aby wyjaśnić opieszałość Sądu po 5 grudnia 2015 r.

Mając powyższe na względzie, brak jest jakiegokolwiek usprawiedliwiania dla takiej powolności Sądu Rejonowego, co prowadzi do uznania, że w sprawie doszło do przewlekłości postępowania sądowego. Dodatkowo wskazać należy, że skarżący w żaden sposób po 5 grudnia 2015 r. do niej się nie przyczynił.

Zgodnie z treścią art. 12 ust. 4 ustawy, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2.000 zł do 20.000 zł. W przedmiotowej sprawie skarżący domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 20.000 zł, jednak zdaniem Sądu Okręgowego żądana kwota jest zbyt wygórowana w realiach niniejszej sprawy. W ocenie Sądu rozpoznającego skargę, kwota świadczenia pieniężnego w wysokości 4.000 zł stanowi rekompensatę adekwatną do niedogodności, z jakimi spotkał się skarżący w toku postępowania i uwzględnia zarówno długotrwałość przewlekłości oraz jej skutki. W uzasadnieniu swojego żądania skarżący nie wykazał natomiast, aby niedogodności z jakimi się spotkał, uzasadniały zasądzenie w/w kwoty. Zwłoka w postępowaniu z pewnością miała negatywne skutki dla skarżącego, albowiem doprowadziła do wydłużenia trwania postępowania sądowego, jednak samo to nie może uzasadniać przyznania mu w/w kwoty. Skarżący wprawdzie wskazał, że trwające już 10 miesięcy postępowanie umożliwia uczestniczące wyzbywanie się majątku, jednakże okoliczności te nie zostały przez skarżącego nawet uprawdopodobnione, ponadto skarżący poza gołosłownym twierdzeniem nie przedstawił żadnego dowodu na okoliczność tego, że przewlekłość postępowania spowodowała u niego trwałą niemożność wyegzekwowania roszczenia. Należy zauważyć, że dokonała ona sprzedaży nieruchomości gruntowej w miejscowości B. już w dniu 29 maja 2015 r., a więc 9 dni po złożeniu przez skarżącego pisma inicjującego postępowanie.

Niejako na marginesie należy także wskazać, że skarżący posiadając obawy o dalsze wyzbywanie się majątku przez wnioskodawczynię w każdym czasie, przy wykazaniu odpowiednich przesłanek, miał możliwość złożenia wniosku o zabezpieczenie jego roszczenia.

Wobec częściowego tylko uwzględnienia żądań skarżącego, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy, Sad Okręgowy w pozostałej części skargę oddalił.

W zawiązku z uwzględnieniem skargi co do zasady, tj. co do stwierdzenia przewlekłości, Sąd na podstawie art. 12 i art. 17 ust. 3 ustawy, zwrócił skarżącemu ze Skarbu Państwa opłatę od skargi w kwocie 100 zł.

SSO Julita Uryga SSO Leszek Ciulkin SSO Maciej Głos

Z/ odpis doręczyć skarżącemu oraz Prezesowi Sądu Rejonowego w Białymstoku